

Universitätsbibliothek Paderborn

Rev. P. Francisci Josephi à Rodt Capuccini Anterioris Austriæ Provinciæ. Opus ...

Planctvs Ecclesiæ Et Animæ - Super Caput Primum Lamentationum
Jeremiæ Prophetæ. Allegorice, Et Moraliter Expositus, & Distributus In
Discursus LII. Concionatorios Quadragesimales ... ; Scilicet Liber Vitæ, Et
Excessvs Amoris ...

Rodt, Franz Joseph von

Campoduni, 1680

Discursus VII. Luget, quòd tam pauci per viam virtutis ad perfectionem
ascendant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52659)

DISCURSUS VII.

Daleth.

Via Sion lugent, eò quòd non sint, qui
veniant ad solemnitatem *Thren. i. v. 4.*

DE ECCLESIA.

*Luget, quòd inter omnes Christianorum status
tam pauci sint, qui per viam virtutum ad
sanctitatis solemnitatem veniant.*

l.
Matt. c.
22. v. 2.

*Ecclesia
est v. gnū
celorum.*

*Glossa
Interl.*

Regnum cœlorum simile factū est homini Regi, qui se-
cit nuptias: filio suo. testa-
tur Veritas æterna; Et
ille quidē misit servos suos vo-
care invitatos ad nuptias, hi ta-
men, licet iteratò vocati, neg-
lexerunt venire, ad sua quique
commercia distracti: inter
quos aliqui magis temerarij, &
ingrati, tenuerunt servos ejus,
& contumeliis affectos occi-
derunt. Regnum cœlorum,
*Præsens Ecclesia dicitur, teste glos-
sa Interlineari, cui Pater æter-
nus festivam instituit solemni-
tatem, dum per Incarnationis my-
sterium Ecclesiam Filio copulavit.*
Ad hanc solemnitatem Deus
non tam populum Judaicum
per Prophetas prænuntios In-
carnationis, quàm gentes per
Apostolos suos & Evangelicos
Prædicatores vocavit. Major
Judæorum pars non tantum ad
solemnitatem comparere recu-
savit, sed etiam servos ad se
missos malè excepit, & vulne-
ravit, nec melius servi, & de-
legati Concionatores à genti-
bus excepti, quæ sanguineis
persecutionum procellis adi-
tum Ecclesiæ penitus præclude-
dere videbantur, licet ex mira
divinæ providentiæ dispositio-
ne ex ipso copioso Martyrum
sanguine, exitus viarum largius
fuerint aperti inducendis gen-
tium populis, qui demum in
tanta confluxere copiâ, ut im-
pleta

*Nuptia
cum Chri-
sto per In-
carnatio-
nem.*

pleta fuerint nuptia discumbentium, & quemadmodum in principio, via Sion, & militans Ecclesia lugere, eò quòd non essent, qui venirent ad solemnitatem, ita demum videbatur exultare, dum filios suos, & de longè venire, & de latere surgere turmatim, conspexit: adeòque via Sion gaudent, quòd tanta filiorum copia veniat ad solemnitatem. Verùm quidem est, quòd multi ad Ecclesie sinum veniant, quòd multi undique inveniantur Viatores Christiani, sed non ambulat per vias Sion ad solemnitatem; Per has vias intelligit Cornelius *virtutes: Hæ lugent, quia ab hominibus desertæ, & neglectæ sunt.* Ut verè illis Isaia verbis uti possit Ecclesia: *Multiplicasti gentem, non magnificasti heritiam, quia summopere multiplicato Christianorum numero, paucissimi tamen ex omnibus Ecclesie statibus sunt, qui cum Zelo, & ardenti perfectionis studio per vias virtutum ad solemnitatem sanctæ vitæ properent, eamque attingant.*

II. Multos invenimus urbiù & populorù institutores; Mercurius Trismegistus instituit Ægyptios, Feroneus Græcos, Lycurgus Lacedemonios, Solon Athenienses, Numa Pompilius Romanos, hi omnes, viros vel fortes, vel sapientes & doctos

fundare intendebant. Fundavit & suam Christus rempublicam & Regnum, militantem scilicet Ecclesiam, in hac civitate & fideles suos, non doctos, non nobiles, non divites, non sapientes, non facundos & Philosophos, sed sanctos fieri instituit, eosque per vias Sion ad solemnitatem venire desiderat. Unde benè advertendum, quòd cum Christo Ecclesia non luget, eò quòd non sint, qui veniant, sed quòd non veniant ad solemnitatem. Et quidem, teste glossa ordinaria, *solemnitas ejus, est vitæ celestis imitatio contemplatio, sed nò sunt, qui veniant ad solemnitatem affectus, sed pleno affectu ad virtutes & perfectiones sanctitatis applicet:* Hinc in tanta à Christo institutâ solemnitatem, sola videtur sedere Ecclesia, *propter paucitatem bonorum* (glossatur Hugo) *licet plena populo, propter multitudinem malorum.* Hoc ergo est, quòd in præsentem deplorat Ecclesia, quòd in tanta multitudine filiorum tam pauci reperiantur ex omnibus statibus, qui ad solemnitatem sancti affectus, & vitæ perfectæ accedant.

In primitiva Ecclesia magno cum ardore viam virtutis terebant Christiani, exultantes instar gigantum ad currendam viam perfectionis. Erat tunc plena populo sancto Ecclesia,

H 2 flore.

Isaia c. 60. v. 4. & 5.

Virtutes sunt viæ ad cælum

Cornelius hic.

Isa. c. 9. v. 3.

Christus suos non vult doctos, sed sanctos.

Glossa Ordin.

Hugo hic v. 10.

III. *Olim abundabat sanctus Ecclesia.*

florabat sanctorum Episcoporum abundantia, redundabat fragrantia beatorum Confessorum, & Virginum, innatabat sanctorum Martyrum fecundo sanguini, et modo via Sion lugent raritatem sanctorum in Ecclesia.

Nam (ut præteream magnum hæreticorum numerum, qui magnas & vastas possident regiones & regna, nullamque veram, ac supernaturalem tenent virtutem, sed aliquas tantum naturales politico colore, & splendore deauratas, etiam vera & sancta Ecclesia deplorat, quod non sit justus, & diligens Deum, non quidem quod absolute nullus omnino sit, sed rarus, respectu temporis primitivi.

Vide Bel-
larm. tom
1. l. 4. c.
83.

Apud se-
ctarios
nulli.

Nec ideo cessat Ecclesia Catholica Romana esse sancta, quæ à suis incunabilis in hunc usque diem non solum habuit doctrinam sanctam, & efficacem, sed etiam doctores sanctos, & viros signorum gloria clarissimos, uti per omnia successivè sæcula accuratissime probare ac tales fideles & sanctitate, & miraculis post obitum, & etiamnum hodie in vita claros nominare licet, cum è contra apud sectarios, sicut eorum doctrina non ab Apostolicis, & sanctæ, sed lascivæ, & dissolutæ vitæ auctoribus cœpit,

ita nulla etiamnum sanctitas reperiri potest; licet ergo deplorat Ecclesia nostra Catholica, quod in ea plurimi sint mali, hæc tamen adhuc apud sectarios est differentia, quod ex illis nullus omnino sit bonus, & sanctus. Non ergo omnem omnino absolute sanctorum defectum deplorat Ecclesia, sed raritatem, unde cum Michæa exclamat: *Væ mihi quia factus sum, sicut que colligit in autumno racemos vindemiæ, non est botrus ad comedendum, &c.* Deplorat enim Propheta (ait Cornelius aut potius Spiritus sanctus) ac in proposito nostro S. Mater Ecclesia) raritatem virorum proborum, eamque suam æstimat miseriam.

Mich. c. 3
v. 1.
Sancti si-
cut pauci
racemos.

Licet autem etiamnum moderno tempore viros probos, ac sanctos reperire sit, hi tamen antiquis illis, ac magnis Dei servis comparari nequeunt, hoc modernus, quamvis verè sanctus Thomas de Villa nova humiliter deplorat his verbis: *Ut Martyres omittamus, ubi nunc unus Nicolaus? unus Augustinus? unus Hieronymus, vel Ambrosius, quem populo Dei videndum obiciamus? Iam non est sanctus, iam non Propheta. Iam nos non cognoscat gregem deformem, nihil penitus pulchritudinis, aut varietatis habentem? Hodie si quis non furatur, si quis non adulteratur, si quis non per-*

IV.

S. Thom.
Villan.
Con. de
Nicol.

Sanctitas
moderna
quasi in-
tina nega-
tiva.

petrator

petrator est criminum, sanctus ha-
berur. Illos optimos reputamus,
quos olim velut tepidos evomeret ac-
curata perfectio. Exilem, atque
tenuem virtutum fabricam hodie
magnificant, qui templa illa Spiritus
sancti splendida non noverunt. Sic
enim etiam in adificatione templi
contigit, ut lacantibus junioribus,
qui amplissimum Salamonis templum
non viderant, qui viderant senes, la-
mentarentur, quia fabrica antiqua
dissimilis nova surgebat, & quasi pro
nihil videbatur ad illam.

Observat idem sanctus, quod
populo, terrae promissionis ap-
propinquante, Moyses explo-
ratores miserit, qui mira retu-
lerunt de terrae illius potenti-
bus incolis. Vidimus monstra
quaedam filiorum Enac, de genere
giganteo, quibus comparati, quasi
locustae videbamus. Versamur hic
quali peregrini & exules in de-
serto huius saeculi, anhelantes
ad supernam illam promissionis
terram, ad quam, tanquam explora-
tores, praedicatores per contem-
plationem debent praecedere, &
supernorum illorum civium
gloriam, ac sanctitatem nobis
nunciare. Qui ergo (affirmat
praefatus antistes Valentinus)
ascenderit, & merita sanctorum, qui
ibi morantur, vobis narraverit, quid
aliud potest dicere, nisi, vidimus
monstra quaedam bonitatis, & san-
ctitatis, gigantes potentissimos opere
& sermone. Quibus comparati nos,

qui aliquid esse videmur in populo,
quasi locustae videbamus. *Compara* Antiquis
doctores, praedicatores nostri tempo-
ris ad S. Augustinum, Hieronymum, *sanctus*
ambrosium, quid sunt nisi locustae? *compara-*
ti. *Compara* Religiosos ad S. Benedictum,
Franciscum, Bernardum, Domini-
cum, quid sunt nisi locustae?

Et tamen nos locustae, nos
magnum subinde reputamus, ac
sanctorum fundatorum ac Pa-
triarcharum aemulos, dum in
eorum vestigia regendis eorum
familiis succedimus, cum tamē
(pro dolor) tales simus, quos
olim tepidos, evomeret accura-
ta perfectio, ac stricta funda-
toris observantia Regularis.

Si modò de Religiosis & Ec-
clesiasticis ad populum tran-
seas, eadem nobis apparebit
improportio, uti ulterius me-
moratus sanctus Villanova ob-
servat, *Compara* Christianum po-
populum ad illum populum, locustae
videbuntur. Unde auditae eorum
magnitudine merito populus turba-
tur, & confunditur; merito igitur
luget Ecclesia, & via Sion
lugent, eò quod non sint, qui
veniant ad solemnitatem affe-
ctus, & plenae sanctitatis.

Et planè si per omnes Eccle-
siae status discurramus, invenie-
mus, quod declinat jam dies ac
advesperascit, ac rariores sint,
qui viam Sion & Sanctitatis
cum fervore Spiritus terant.
Et siquidem cum Jeremia à san-
ctua-

Thren. c. 2. v. 4. *Quatuor incipiamus, invenimus, ut plurimum, Sacerdotes eius gementes, per quos non tam presbyteros Clericos, quam nos Religiosos, & ipsos etiam antiistites & Prælatos intelligere licet. Sed nunquid lugere & non potius gaudere debet Ecclesia, quod Sacerdotes suos inveniatur gementes? Quid enim magis nobis sacerdotibus & Religiosis, quam, gemitus & fletus convenit? quibus fletus præscribitur per Joëlem: Inter vestibulum & altare plorabunt Sacerdotes Ministri Domini, & dicent: Parce Domine, parce populo tuo. Si unquam flendi tempus nobis fuit, planè modò est in tantis Ecclesie & patrie angustis, & afflictionibus, in quibus Sacerdotes (uti bene notat Interlinearis) debent flere cum flentibus, & alios ad fletum movere. Affirmat etiam Baronius tantam olim lacrymarum abundantiam inter SS. Missæ Sacrificium effudisse Sacerdotes, ut iis abstergendis linteolum sinistro brachio appendere solerent, in cuius locum hodieque Sacerdotes Manipulum (uti vocant) portent, quem laevo brachio applicantibus hæc verba recitanda præscribuntur: Merear Domine portare manipulum fletus, & Doloris, &c. Si igitur planctus & gemitus Sacerdotem decent, quare modo Ecclesia per Jeremiã*

deplorat Sacerdotes suos gementes?

Ponderosè ad hoc respondet s. Bonav. Doctor meus Seraphicus, fletu hinc hunc & gemitum Ecclesie gravem ac molestum, intelligendum esse Allegorice: dum non jam Ecclesie pro peccatis, sed gemunt præ magnitudine curarum, & inquietatione divitiarum, que sunt spina pungentes, & gemitum provocantes, de quibus bene illud patientis Prophetæ intelligi possit, Gigantes gemunt sub aquis. Illi scilicet, qui quasi gigantes orbem portare, & mundum vitiis aggravatum, ne rueret, vindicante ira divina, sustentare suis precibus, & gemitibus deberent, ipsimet aquis curarum temporalium oppressi gemunt, ac succumbunt, Petrus non sic (addit Seraphicus) sed super aquas ambulavit, opem omnipotentis sui Magistri in hunc finem implorans: Domine situes: iube me ad te venire super aquas: nam vir Religiosus, & Deo dicatus non se mergit aquis, sed calcat aquas, id est, divitias temporales, ait Hugo. Sed periculosum valde est, & singularis miraculi privilegiu, ita super has aquas ambulare, ut subinde in iis non mergatur, quare talis cum Petro clamet, necesse est: Domine salvum me fac. Notat Seraph. noster Ullissiponensis, quod in creatione mundi Spiritus Domini fe-

Gemitus decet Sacerdotes.

Joël c. 2. v. 17.

Glossa Interl.

Manipulus quid sitare manipulum fletus, & Doloris, &c. significet?

Math. c. 14. v. 28.

Hugo Card. hic

S. Anton. Pad. in expositione mystica.

reba-

ebatur super aquas, quod mysticè sic ad nostrum propositum exponit: *Spiritus, id est, anima, quæ Spiritum amoris jam concepit, scribitur super aquas, id est, super temporalia.*

Divitia
Ecclesie
sancti
tem
mer-
gue

Deut. c.
32. v. 15.

Glossa
moralis
Inficiunt

Idem re-
fert Hugo
interem.
c. 9. v. 11.
& Gen. 20
v. 16.

Hæ aquæ non affluebant primitivæ Ecclesiæ, quæ apparebat arida, inanis & vacua per paupertatem, sed à Constantino magno ad fidem converso magnis redditibus, ac dominiis dotata Ecclesiæ, affluere cœperunt divitiæ, & pinguescere beneficia, & Prælaturæ, sub quorum pondere gemere cœperunt gigantes, & quasi sub aquis mergi cœpit spiritus ferventis amoris, *incrassatus scilicet & impinguatus per superabundantiam bonorum temporalium, ubi ulterius testatur glossa moralis ex Magistro Henrico de Gandavo: Quando Constantinus dedit Ecclesiæ bona temporalia, vox fertur audita fuisse: Hodie cecidit venenum in Ecclesia Dei, quo scilicet sanctitatis radix infecta, Spiritum amoris refrigeravit, & in aquis passim superabundantium bonorum temporalium submersit, ut magna ex parte Gigantes gement sub aquis: Sacerdotes ejus gementes!*

VI.

Virgines
inculta.

Si modò a statu Clericorum, & Religiosorum, ac Præsulum progrediamur in Ecclesia Dei ad statum sæcularium, non minus vias Sion virtutum lugentes depræhendemus, eò quòd

non sint, qui veniant ad solemnitatem, & pro adventu Sponsi sanctitatis decore se exornent.

Ac imprimis occurrunt *Virgines* ^{Bonav.} *ejus squalidæ, vel (uti Bonaventura glossatur) incultæ.* Non Thren. c. 1. v. 4. videtur moderno tempore Ecclesia conquerendi causam habere super Virgines squalidas & incultas, si unquam mundus muliebris, moderno planè tempore observatur à virginibus. *Æmulantur pompam & luxum, si non superant, Romanæ juventutis, confundunt vestium apparatu filias Sion inclytas, student luxui, & ad inventionibus novitatum, auro & argento, purpurâ, & bysso procedunt circumornatæ, ut similitudo templi; Psal. 143. quid ergo squalidas, quid incultas virgines suas deplorat Ecclesia?*

Nò quoad
vestes.

Lyrano virgines squalidæ dicuntur *deformatæ ex fame & labore.* ^{Lyranus hic.} Sed neque de hoc querela Ecclesiæ est de virginibus modernis, non enim virgines nobiles, & potentes jejuniis <sup>Non de-
formatæ
ex fame.</sup> macilentos, aut pallidos gerunt vultus, cerussâ potiùs eos depicturæ. Multò minùs squalidæ & exhaustæ sunt laboribus, fusum erubescunt apprehendere manus earum, acum vix, nisi subinde ad pingendum, attingunt, imò discriminandis <sup>Aut la-
bore.</sup> crinibus, & ad legem capillis ordinandis ita speculo iudice occu-

*Sed nudis
sunt inho-
m. stati.*

*Baruch. c.
6. v. 20.*

VII.

*Ubi sancti
Aulici?*

occupata sint, ut nec brachiis, unicus Sebastianus, Georgius, *Vbi mili-*
nec collo, nec pectori, tegendo, aut Martinus, qui dimidiata cum *tes?*
tempus ipsis suppetat, seminu- mendico chlamydem partiatur,
do pectore in publicum proce- & non potius indusium cum
dentes, discalceatarum utique pelle pauperculo detrahat? Ubi *Vbi rusti-*
reformationem etiam facile su- ci? qui forte sua contenti, do-
scepturae, modo inveniretur, minis suis obediant, tanquam
qua nudipes reformationi ini- potestati à Deo data? Ubi Re- *Vbi Reges*
tium facere attentaret, nec er- ges sancti? ubi Ludovici, Ca-
go labore, nec fame squalida roli conquirendae tantum terrae
sunt virgines, & matronae mo- sanctae, & fundendo immaniam
derna, etiam ad solemnitates, Saracenorum sanguini, inten-
& chorearum frequentiam pro- ti? Ubi Juones, & Iudices pu-
perare non derectant, sed hoc pillorum & viduarum causis
de illis conqueritur, & plangit devoti? Via Sion lugent, eò
Ecclesia, quòd interior illis de- quòd non sint! Perijt planè san- *Mich. c. 2.*
sit ornatus virtutum, & exter- ctus de terra, & rectus in hominibus *7. v. 2.*
na compositio honestatis, & non est. Exemplificat Michaeas
quòd non veniant per viam Si- propositionem suam; Omnes in *Vbi Prin-*
on, id est virtutum ad nuptias sanguinem insidiantur; vir fratrem *cipes?*
agni, sed tota vanitatibus in- suum ad mortem venatur; malum
renta Babylonicam sapiant pro- manuum suarum dicunt bonum.
stitutionem quantum exorna- Princeps postulat, exactiones, glof- *Lyranus.*
ta foris mundo muliebri, tan- sator moralis, & iterum *Lyra-*
tum squalida intus à sumo con- nus; Levare extorsionem à subditis. *hic.*
cupiscentia, qui in domo fit. Adhuc plenius explicat Corne- *Vbi Judi-*
Et siquidem de statu in sta- lius; Princeps postulat à iudice sibi *ces?*
tum progrediamur in Ecclesia, adjudicari iniqua tributa, bona, vel
experiemur undique, quòd viae vitam innocentium, similem ve rem-
Sion, viae virtutum (eò quòd impiam, & injustam. Et quid
non sint, qui veniant ad solem- Judex? In reddendo est, ait Pro- *Cornelius*
nitatem.) lugeamus. Si sub- pheta, versio hebraea legit: Ju- *hic.*
intremus aulas principum, ubi dex pro retributione; scilicet iudicat, hic
Nereos & Achilleos; ubi Joan- annectit Cornelius. Verbo
nes & Paulos aulicam vitam concludit Propheta: Quis opti-
sanctitati copulantes reperie- mus in eis est, quasi paliurus, & qui
mus? Numerabat olim Eccle- rectus, quasi spina de sepe. Idem
sia Legiones integras sancto- sentire videtur de mortalium
rum militum, sed ubi nunc licen-

Pfal. 1. 4. Omnes declinaverunt, simul inuites facti sunt, non est, qui faciat bonum, non est usque ad unum. Quem Psal- mista planctum etiamnum in Ecclesia Dei perseverare affir- mat devotus noster Franc. Ti- telmanus: *Tanta est enim (ait) malorum copia, ut vix ullus videatur numerus iustorum, si cum illorum conferatur immensa multitudo. Et ex ijs ipsis, qui bonum facere videntur, vix unus est, qui solum, ac semper faciat, quod bonum est: qui non frequenter admodum declinet ad malum, qui non subinde agat aliquid, quod sit minus rectum, quandoquidem in multis offendimus omnes. Et siquidem paucitatem bonorum à malorum multitudo separemus, non aliter comparebunt illi, quomodo si pauca oliva, quae remanserunt, excutiantur ex olea, & racemi cum fuerit finita vindemia.*

Franc. Titelmanus h.c.

Solum, & semper facere boni, sanctorum est.

Isa. c. 24. v. 13.

Mich. c. 7. v. 1.

VIII. Merito indignatur Deus, & justè commovetur, dum in Ecclesia vinea experitur diabolo vindemiam tribui, utpote qui uvas omnes colligat, ideoque plena habeat torcularia uvis & vino, sibi verò tantummodo ascribi racemationem, (ut ita cum Cornelio loquar) utpote qui paucos à diabolo relictos, quia ejus oculos, manusque fu-

Cornelius hic.

Diabolus v. ndemiasor.

P. Franc. Iosephi Op. IV.

gerunt, colligat. Maxima enim pars hominum diabolo servit, ejusque fit esca & præda, exigua verò cedit Christo; multi enim sunt vocati, pauci verò electi. Diabolo ergo cedunt illi magni botri, & plurimi, ut vindemiatori, Christo, non nisi reliquæ, pauci & pauperuli, sicut Racematori; quasi dicat, Christo non superest botri, & vix pauculi acini, & granula pauca, quæ botri nomen non merentur; botri enim illi magni, & pingues, vulpium partes facti sunt. Et sic inimici eius locupletati sunt.

Math. 20. v. 16. Christus Racemator.

Thren. 1. v. 5.

Quocirca bene advertit memoratus Expositor, quòd Doctor, & Concionator si post multos docendi, & concionandi annos & labores, paucos convertat, non miretur, non enim melior est Michæa, non Christo. Sorte ergo illorum contentus sit, & à Deo plenam, imò pleniorum expectet mercedem; Deus enim non fructum, sed laborem remunerat, qui sine fructu major, & molestior est, eaque ratione majus præmium meretur.

Interim tamen amarè plangere & plorare non cessat merito afflicta, & quasi vidua Mater Ecclesia, & viæ virtutum desolatæ cum ea lugent, dum non sunt, vel saltem pauci sunt, qui veniant ad solemnitatem. Age ergo, o Anima, revertere à viis tuis pessimis! Quid tibi vis, in via.

Jerem. 2. v. 18.

in via Ægypti, ut bibas aquam turbidam? Ingredere vias Sion, *Prov. c. 3.* viam virtutis, & sanctitatis, *v. 10.* via enim ejus pulchra: Exulta & ut gigas ad hanc currendam viam, festina ad solemnitatem celestis Jerusalem, respice Sion civitatem solemnitatis nostrae, ad eam curre per viam virtutum, & sanctitatis, digna enim est, pro qua curramus & laboremus, in ea post modicos labores magnam & aeternam inventuri requiem, Amen.

DISCVRSVS VIII.

Daleth

Omnes portæ ejus destructæ, Sacerdotes ejus gementes, virgines ejus squalidæ, & ipsa oppressa amaritudine. *v. 4.*

DE ANIMA.

Intrans per portas sensuum externorum inimici, qui Animam devastant, & squalore replent.

Castrum, seu fortalium, quod ad conspectum vicini hostis situm est, vel actualiter hostili obsidione cinctum, cautè custodiendum, maximè autem observandæ, & claudendæ de nocte portæ, quibus reclusis, aut dejectis, facilè in potestatem hostis castrum devenerit, licet aliàs optimè aggeribus, & muris munitum, & circumdatum. Optimè observat *S. Vincent Ferr. serm. 2. in Sept.* *Corpus, ad instar Castri, consistit in medio inimicorum, in quo Deus mittit spiritum, tanquam militem, ad custodiendum, ne per portas sensuum corporalium intrent inimici. Nam hisce effractis portis, facilè intrat*

Corpus est Castri